Lösningsförlag till inlämningsuppgifter vecka 4

Uppgift 1 Bestäm den multiplikativa ordningen av m i $\mathbf{Z}_n$ genom att beräkna så få potenser som möjligt.

Lösning: För att m skall ha någon multiplikativ ordning över huvud taget måste m vara inverterbart i $\mathbf{Z}_n$. Det kan vi avgöra med Euklides algoritm. I vårt fall är $m = 690326$ och $n = 47447713$ och vi får att $\mathrm{sgd}(m, n) = 1$, exempelvis med ett Java-programeller med hjälp av *Maple*.

Eftersom Lagranges sats ger att ordningen av ett element i en grupp måste dela gruppens ordning får vi att ordningen av m måste dela $\phi(n)$, som är ordningen av gruppen av inverterbara element i $\mathbf{Z}$. För att bestämma $\phi(n)$ behöver vi faktorisera n. Vi ser att det måste finnas någon primfaktor som är högst 7000 om n inte är ett primtal självt. Med en enkel programslinga kan vi hitta faktorerna 4799 och 9887. Dessa är båda primtal eftersom vi inte hittade några andra faktorer som var mindre än 100. Vi får $\phi(n) = (4799 - 1)(9887 - 1) = 47433028$ och om vi faktoriserar detta tal får vi $2^2 \cdot 2399 \cdot 4943$. Låt $p = 2399$ och $q = 4943$. Faktorerna i 47433028 är nu $1, 2, 4, p, q, 2p, 2q, 4p, 4q, pq, 2pq, 4pq$. Vi kan nu använda samma program som i RSA-uppgiften från förra veckan för att bestämma dessa potenser av m modulo n. Vi får

$$\begin{aligned}
690326^{1} &\equiv 690326 \pmod{47447713} \\
690326^{2} &\equiv 32604617 \pmod{47447713} \\
690326^{4} &\equiv 21961554 \pmod{47447713} \\
690326^{p} &\equiv 19858261 \pmod{47447713} \\
690326^{2p} &\equiv 13557176 \pmod{47447713} \\
690326^{4p} &\equiv 1439701 \pmod{47447713} \\
690326^{q} &\equiv 398083310 \pmod{47447713} \\
690326^{2q} &\equiv 18953380 \pmod{47447713} \\
690326^{4q} &\equiv 40141221 \pmod{47447713} \\
690326^{pq} &\equiv 47447712 \pmod{47447713} \\
690326^{2pq} &\equiv 1 \pmod{47447713}
\end{aligned}$$

och därmed är ordningen av m lika med $2pq = 23716514$.

Uppgift 2 Polynomet $p(x)$ i $\mathbf{Z}_5[x]$ ger rest $r(x)$ vid division med $x^3 + x^2 + 1$ och rest $q(x)$ vid division med $x^3 + 2x + 2$. Ange $p(x)$ om graden är högst 5.

Lösning: I vårt fall är $q(x) = 2x^2 + 3x + 4$ och $r(x) = x^2 + 4x + 4$. Låt $f(x) = x^3 + x^2 + 1$ och $g(x) = x^3 + 2x + 2$. Vi söker nu $p(x)$ så att $p(x) = k(x)f(x) + q(x)$ samtidigt som $p(x) = l(x)g(x) + r(x)$. Genom att dra det ena uttrycket från det andra får vi att

$$k(x)f(x) - l(x)g(x) = r(x) - q(x)$$

Nu vill vi först och främst skriva den största gemensamma delaren mellan $f(x)$ och $g(x)$ som $a(x)f(x) + b(x)g(x)$. Detta gör vi genom Euklides algoritm för polynom.

$$\begin{aligned} x^3 + x^2 + 1 &= 1 \cdot (x^3 + 2x + 2) + (x^2 + 3x + 4) \\ x^3 + 2x + 2 &= (x - 3)(x^2 + 3x + 4) + 2x + 4 \\ x^2 + 3x + 4 &= (3x + 3)(2x + 4) + 2 \end{aligned}$$

och baklänges ger detta att

$$\begin{aligned} 2 &= (x^2 + 3x + 4) - (3x + 3)(2x + 4) = \\ &= (x^2 + 3x + 4) - (3x + 3)((x^3 + 2x + 2) - (x - 3)(x^2 + 3x + 4)) \\ &= (3x^2 + 4x + 2)(x^2 + 3x + 4) - (3x + 3)(x^3 + 2x + 2) = \\ &= (3x^2 + 4x + 2)((x^3 + x^2 + 1) - (x^3 + 2x + 2)) - (3x + 3)(x^3 + 2x + 2) \\ &= (3x^2 + 4x + 2)(x^3 + x^2 + 1) - (3x^2 + 2x)(x^3 + 2x + 2) \end{aligned}$$

För att få en lösning till ekvationen $k(x)f(x) - l(x)g(x) = r(x) - q(x)$ multiplicerar vi $2 = (3x^2+4x+2)(x^3+x^2+1)-(3x^2+2x)(x^3+2x+2)$ med $(r(x)-q(x))/2 = 3(x^2+4x+4)-3(2x^2+3x+4) = 2x^2+3x$. Vi får då att $k(x) = (3x^2+4x+2)(2x^2+3x) = x^4+2x^3+x^2+x$ och därmed är $p(x) = (x^4+2x^3+x^2+x)(x^3+x^2+1)+(2x^2+3x+4) = x^7+3x^6+3x^5+3x^4+3x^3+3x^2+x+2$. Eftersom detta polynom inte har grad högst fem måste vi ta resten vid division med den mintsta gemensamma multipel av $f(x)$ och $g(x)$, dvs $f(x)g(x)$. Vi får $f(x)g(x) = x^6+2x^4+x^5+2x^3+2x+2$ och polynomdivision av $x^7+3x^6+3x^5+3x^4+3x^3+3x^2+x+2$ med $x^6+2x^4+x^5+2x^3+2x+2$ ger resten $p(x) = 4x^5+4x^4+x^3+2x^2+3x$.

Vi kan också kontrollera att resten vid division med $f(x)$ och $g(x)$ ger resterna $q(x)$ respektive $r(x)$.

Uppgift 3 Avgör om gruppen G som har elementen $\{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$ och grupptabell enligt nedan är isomorf med symmetrigruppen för en kvadrat.

Lösning: I vårt fall är den givna grupptabellen

	0	1	2	3	4	5	6	7
0	2	4	0	6	1	7	3	5
1	4	2	1	5	0	3	7	6
2	0	1	2	3	4	5	6	7
3	6	7	3	2	5	4	0	1
4	1	0	4	7	2	6	5	3
5	7	6	5	1	3	0	4	2
6	3	5	6	0	7	1	2	4
7	5	3	7	4	6	2	1	0

Symmetrigruppen för en kvadrat består av åtta element. Identitetselementet, e, tre rotationer r_1, r_2, r_3 som roterar ett kvarts varv medsols, ett halvt varv medsols och tre kvarts varv medsols, samt fyra speglingar, s_1, s_2, s_3 och s_4.

Om vår grupp skall vara isomorf med symmetrigruppen för en kvadrat måste vi kunna identifiera element med motsvarande egenskaper i vår grupp. Identitetselementet är lätt att finna, eftersom det uppfyller $e * a = a * e$ för alla a i gruppen. Om vi tittar i grupptabellen ser vi att $2 * a = a * 2$ för alla element a, och 2 måste vara identitetselementet. I symmetrigruppen för en kvadrat gäller att $a^2 = e$ för alla element utom kvartsvarvsrotationerna. Genom att se var det inte står 2 på diagonalen ser vi att 5 och 7 måste motsvara kvartsvarvsrotationerna. Kvadraten på dessa skall bli rotation ett halvt varv och vi ser då att detta måste motsvara 0. Resterande fyra element, $1, 3, 4$ och 6 måste svara mot speglingarna. Vi kan välja speglingarna i symmetrigruppen i en sådan ordning att $s_2 = r_1 s_1$, $s_3 = r_1 s_2$ och $s_4 = r_1 s_3$. Om vi antar att r_1 svarar mot 5 och s_1 mot 1 får vi då att s_2 måste svara mot $5 * 1 = 6$, s_3 mot $5 * 6 = 4$ och s_4 mot $5 * 4 = 3$. Vi har nu en kandidat till isomorfi som ges av

a	0	1	2	3	4	5	6	7
$f(a)$	r_2	s_1	e	s_4	s_3	r_1	s_2	r_3

Om vi ställer upp den tabell vi får från vår tabell med hjälp av denna bijektion och ändrar ordningen mellan raderna och kolonnerna får vi

	2	5	0	7	1	6	4	3
2	2	5	0	7	1	6	4	3
5	5	0	7	2	6	4	3	1
0	0	7	2	5	4	3	1	6
7	7	2	5	0	3	1	6	4
1	1	3	4	6	2	7	0	5
6	6	1	3	4	5	2	7	0
4	4	6	1	3	0	5	2	7
3	3	4	6	1	7	0	5	2

	e	r_1	r_2	r_3	s_1	s_2	s_3	s_4
e	e	r_1	r_2	r_3	s_1	s_2	s_3	s_4
r_1	r_1	r_2	r_3	e	s_2	s_3	s_4	s_1
r_2	r_2	r_3	e	r_1	s_3	s_4	s_1	s_2
r_3	r_3	e	r_1	r_2	s_4	s_1	s_2	s_3
s_1	s_1	s_4	s_3	s_2	e	r_3	r_2	r_1
s_2	s_2	s_1	s_4	s_3	r_1	e	r_3	r_2
s_3	s_3	s_2	s_1	s_4	r_2	r_1	e	r_3
s_4	s_4	s_3	s_2	s_1	r_3	r_2	r_1	e

Den senare känner vi igen som grupptabellen för symmetrigruppen av en kvadrat, exempelvis från lösningarna av förra årets inlämningsuppgifter.